

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**  
**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ**  
**БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**  
**Кафедра ботаники**

**Ташкинов**  
Юрий Федорович

**УРОЖАЙНОСТЬ ЧЕРНИКИ И БРУСНИКИ**  
**В РАЗЛИЧНЫХ ФИТОЦЕНОЗАХ**  
**ЛОГОЙСКОГО ЛЕСНИЧЕСТВА**

Дипломная работа

Научный руководитель:  
кандидат биологических наук,  
доцент Н.А. Лемеза

«Допустить к защите»  
«\_\_\_»\_\_\_\_\_2023 г.  
Зав. кафедрой ботаники  
канд. биол. наук, доцент  
\_\_\_\_\_В.Н. Тихомиров

Минск, 2023

## РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 40 страниц, 13 таблиц, 9 рисунков, 25 использованных источников.

Урожайность черники и брусники в различных фитоценозах Логойского лесничества.

Цель работы: изучение урожайности черники обыкновенной и брусники в различных фитоценозах на территории Логойского лесничества Минской области.

Актуальность дипломной работы: Использование черники, брусники и других видов растений в производстве лекарственных средств и продуктов питания является актуальной задачей, поскольку их плоды и листья богаты биологически активными веществами (флавоноидами, антоцианами, дубильными веществами, углеводами, органическими кислотами, сахарами, витаминами и другими соединениями, а также микро- и макроэлементами).

Установлено, что самая высокая урожайность черники характерна для сосняков мшистых (273 кг/га) и березово-черничных (240 кг/га), при среднем проекционном покрытии черничником 45 %, т.е. в ассоциациях, занимающих пониженные увлажненные места. Наиболее продуктивные ягодники произрастают в сосняках 60-70-летнего возраста и сомкнутости крон 40-55%.

Определено, что максимальное содержание витамина С, глюкозы и фруктозы наблюдается в ягодах, собранных в сосняке березово-черничном и составляет 7,40 г/100 г, 4,17 г/100 г и 3,58 г/100 г соответственно.

## РЭФЕРАТ

Дыпломная праца: 40 старонак, 13 табліц, 9 малюнкаў, 25 выкарыстаных крыніц.

Ураджайнасць чарніц і брусніц у розных фітацэнозах Лагойскага лясніцтва.

Мэта працы: вывучэнне ўраджайнасці чарніц звычайнай і брусніц у розных фітацэнозах на тэрыторыі Лагойскага лясніцтва Мінскай вобласці.

Аktуальнасць дыпломнай працы: выкарыстанне чарніц, брусніцы і іншых відаў раслін у вытворчасці лекавых сродкаў і прадуктаў харчавання з'яўляецца актуальнай задачай, паколькі іх ягады і лісце багатыя біялагічна актыўнымі рэчывамі (флаваноіды, антаціаны, дубільныя рэчывы, вугляводы, арганічнымі кіслотамі, цукрамі, вітамінамі і іншымі злучэннямі, а таксама мікра- і макраэлементамі).

Устаноўлена, што самая высокая ўраджайнасць чарніц характэрна для хвойнікаў імшыстых (273 кг/га) і бярозава-чарнічных (240 кг/га), пры сярэднім праекцыйным пакрыцці чарнічнікам 45 %, г.зн. у асацыяцыях, якія займаюць зніжаныя ўвільготненыя месцы. Найбольш прадуктыўныя ягаднікі растуць у хвойніках 60-70-гадовага ўзросту і стуленасці крон 40-55%.

Вызначана, што максімальнае ўтрыманне вітаміна С, глюкозы і фруктозы назіраецца ў ягадах, сабраных у хвойніку бярозава-чарнічным і складае 7,40 г/100 г, 4,17 г/100 г і 3,58 г/100 г адпаведна.

## ABSTRACT

Diploma thesis: 40 pages, 13 tables, 9 figures, 25 sources used.

The yield of blueberries and cowberries in various phytocenoses of the Logoysky forestry.

Purpose of thesis: studying the yield of common blueberries and cowberries in various phytocenoses on the territory of the Logoysky forestry of the Minsk region.

Topicality of thesis: the use of blueberries, cowberries and other plant species in the production of medicines and food is an urgent task because their fruits and leaves are rich in biologically active substances (flavonoids, anthocyanins, tannins, carbohydrates, organic acids, sugars, vitamins and other compounds, as well as micro- and macroelements)..

It was found that the highest yield of blueberries is typical for mossy pine forests (273 kg/ha) and birch-blueberry pine forests (240 kg/ha), with 45% average tract of land overgrown with blueberry, i.e. in aggregations occupying low dewy spots. The most productive berry fields are located in 60...70 years old pine trees with 40...55% crown density.

It was detected that the maximum amount of vitamin C, glucose and fructose was found in the berries collected in birch-blueberry pine forests: 7.40 g/100 g, 4.17 g/100 g and 3.58 g/100 g respectively.